

Skratt öppnar barns inre rum.

[2009-05-20]

Skolteater lyfter fram hur det är att leva med psykiskt sjuk förälder.

De elektriska mörkläggningsgardinerna åker ned med ett brummande. Eleverna i år 4 på Grimstaskolan i Stockholm hänger på låset utanför aulan.

»Börjar fi Imen nu?« frågar någon. »Det är teater« blir svaret. Pjäsen »Önskas: En vanlig mamma« är ett samarbete mellan teatergruppen Molière Ensemblen och Psykiatri Södra Stockholm. Syftet är att nå ut till den stora grupp barn som har en förälder som lider av psykisk ohälsa.

- Det här är en stor satsning, och en fantastisk möjlighet att få jobba preventivt. Bara i dag har jag träffat 180 barn, säger samtalsledaren Charlotte Luptovics Larsson, som i vanliga fall är sjuksköterska inom psykiatri.

I PJÄSEN SKILDRAS ett halvduzin mammor i interaktion med sina döttrar. Samtliga situationer bygger på verkliga händelser och människor som Charlotte Luptovics Larsson har mött genom sitt jobb. En mamma är trött hela tiden och orkar inte leka. Nästa mamma är som ett hyperaktivt barn och glömmer helt bort att barn behöver ordning och struktur. En tredje kommer mitt under dotterns musiklektion för att bjuda hem hela skolan på pannkakskalor.

BARNEN SKRATTAR och lever sig in i de pinsamma situationerna. Det råder ingen tvekan om att budskapet når fram.

- Men varför är mammorna utklädda till clownar? viskar en av pojarna. Frågan besvaras efter föreställningen av Amanda Klasa Fornhammar, konstnärlig ledare för Molière Ensemblen och initiativtagare till projektet. Med clownnäsorna vill de skapa ett komiskt avstånd till barnens egen verklighet, berättar hon. Det får inte bli för skrämmande.

- Vi arbetar vanligtvis med fysisk teater inspirerad av commedia dell'arte, clown och melodrama. Det är en kontrast till hur det normalt ser ut när svåra frågor

ska skildras på scen. Det är lätt att den instrumentella teater vi spelar blir diskbänksrealism och det vill vi inte.

Vid samtalet efteråt är barnen inte sena att påpeka vad det var för fel på dessa mammor. Charlotte Luptovics Larsson förvånas varje gång över hur barn vågar prata om svåra frågor inför en så stor grupp.

- Det beror kanske på att vi blir som en enhet, alla är vi i samma stämningsslag efter föreställningen. Det är aldrig någon som skrattar åt vad någon annan säger.

Det blir en fin balansgång, menar hon, mellan det tillspetsade och nedtonade, mellan att beröra barnen utan att ta ifrån dem hopp, mellan att diskutera svåra frågor utan att det blir för privat.

- Alla ska våga öppna sig, men ingen ska öppna sig för mycket. Då får de i stället komma till mig efteråt. Det händer efter nästan varje föreställning.

Och mycket riktigt. När övriga gått ut på rast stannar tre barn kvar. Den här gången är det två flickor som hjälper sin kompis att våga stanna kvar och prata.

- Det är otroligt, säger Charlotte Luptovics Larsson. Man önskar att alla fick ha sådana vänner.

Vad tyckte du om föreställningen?

Namn: Eva Boström.

Yrke: Kurator.

Fantastisk. Samtliga klasser i mellanstadiet har nu sett den, och det är intressant att se hur olika de reagerar. Dessa utsatta barn är verkligen osynliga, vi vet inte hur många de är eller hur vi ska nå dem. Det här är ett utmärkt tillfälle att nå ut.

Namn: Maria Dominguez.

Yrke: klasslärare år 4.

Det här var riktigt bra. Vi ska jobba vidare med ämnet i klassen. De ska få skriva och rita om föreställningen. Då kan vi på ett mer individuellt plan se om någon behöver extra hjälp och stöd.